

Korte Mededelingen

Zorgwekkende achteruitgang Rode Wouw in Europa

Het broedgebied van de Rode Wouw (*Milvus milvus*) blijft nagenoeg beperkt tot Europa, waar deze soort in Duitsland, Noordoost-Frankrijk en in Spanje haar grootste populatiedichtheden bereikt. Na een sterke achteruitgang en, plaatselijk volledige verdwijning in de eerste helft van de vorige eeuw, nam, dankzij een betere bescherming tussen 1960 en 1980, de populatie in verschillende landen weer in omvang toe. Naar thans blijkt gaat het sinds circa 1990 plaatselijk toch weer mis, soms zelf dramatisch. Duitsland heeft 60% van de Europese populatie binnen de grenzen, maar tussen 1994 en 1997 nam daar het bestand met 25% af. Rond Halberstadt waren in 2000 nog slechts 35 paren te vinden, tegen 230 in betere tijden. In Noordwest-Frankrijk, waar circa 65% van de Franse populatie huist, is de Rode Wouw overal aan het afnemen dan wel plaatselijk verdwenen. Hetzelfde geldt voor Spanje, waar bijvoorbeeld de soort in de Coto de Doñana de biezen heeft moeten pakken. Met uitzondering van Groot-Britannië, waar dankzij een groot en grondig georganiseerd reïntroductieprogramma het decennialange kleine en kwetsbare bestand in Wales, in vijftien jaar piekte naar 350 paren over geheel Schotland en Engeland, herbergen de andere Europese landen kleine populaties. Deze nemen af of zijn stabiel, zoals thans in Zweden, waar de soort overigens sinds omstreeks 1960 een opmerkelijke terreinwinst wist te boeken.

Over de oorzaken kijken wij niet op. Directe vervolging komt voor, maar is zeker niet de belangrijkste reden. Alle landen rapporteerden vergiftiging, al dan niet moedwillig. Engeland zag ten minste zestig van de geïntroduceerde Rode Wouwen creperen en in Spanje werden tussen 1990 en 2000 honderden vergiftigde exemplaren aangetroffen. Dat is waarschijnlijk het topje van een ijsberg. Nog afgezien van een nadelig effect voortkomend uit de sluiting van vuilstortplaatsen, zijn Europese roofvogel-deskundigen het erover eens dat door de

verloedering van het platteland en de intensivering van de landbouw, deze typische bewoner van het oude Europese cultuurland het niet langer kan bolwerken. Rond een kwarteeuw terug dachten wij dat de Rode Wouw op het punt stond zich permanent als broedvogel in onze natie te vestigen, maar het ziet dus ernaar uit dat die kans aan het afnemen is.

Dit omineuze bericht over de Rode Wouw in Europa is van de Fransman Jean-Marc Thiollay en is een van de bijdragen in de onlangs uitgekomen Newsletter no. 29/32 van de World Working Group on Birds of Prey and Owls (WWGBP). Er staat nog heel wat meer in deze nieuwsbrief, waaronder een boeiende samenvatting van de befaamde Russische onderzoeker Galushin over hetgeen al dan niet misging in de vorige eeuw met roofvogels in Oost-Europa en Noord-Azië. Optimisme over Havik, Bruine en Grauwe Kiekendief alsmede Zeearend. Afname neemt Galushin waar bij de Steppen- en Blauwe Kiekendief, Bastaardarend, Steppenarend, Zwarte Wouw, Torenvalk en Roodpootvalk. Helemaal mis gaat het bij de Kleine Torenvalk en de Sakervalk. Over de laatste soort valt trouwens veel kommer en kwel te lezen in deze nieuwsbrief. Voor nog eens acht soorten, waaronder Schreeuw-, Keizer- en Slangenarend alsmede Slechtvalk, laat Galusjin zich voorzichtig optimistisch uit.

Ondanks de ontdekking in 1999 van negen onbekende paren Bastaardarenden in Wit-Rusland, is er over deze soort overwegend somber nieuws. Voor voedsel is de Bastaardarend hoofdzakelijk afhankelijk van waterratten, welk zoogdier naar nu blijkt in de jaren vijftig en zestig van de vorige eeuw in de voormalige Sovjet-Unie massaal bestreden werd door vanuit de lucht door bosmeren met een puur zinkstoffsosfaatpreparaat te besproeien, alleen al rond Omsk ruim anderhalfmiljoen hectare. Van de daaropvolgende populatiecrash heeft de Bastaardarend zich toen nooit weten te herstellen. Degenen die nieuwsgierig zijn naar de resultaten van een in 1998 in Kazakstan

uitgevoerd roofvogelonderzoek, of naar wat men aan roofvogels telt indien men in het Baikalgebied 's zomers 8800 kilometer per auto aflegt (886 individuen), kunnen ook terecht in deze nieuwsbrief. Dit is maar een greep uit de vele onderwerpen, met als slot (natuurlijk) weer het meest recente nieuws over de gierendagedie in India. Ook in Pakistan is het thans mis. De meest

zeldzame (en aansprekende) roofvogelsoorten van deze wereld hebben inmiddels een eigen website, waar ook verwezen wordt naar deze nieuwsbrief. Over alles wat de WWGBP aangaat kan men informatie krijgen via: wwgb@aol.com dan wel via de website: <http://www.raptors-international.de>.

GLO

Dia's Vogelkalender 2004

Inzendingen van dia's voor de Vogelkalender 2004 gelieve men vóór 14 december 2002 te zenden aan Wim Smeets. Afbeeldingen van vogelsoorten die de afgelopen vijf jaar reeds op de Vogelkalenders stonden, worden voor het jaar 2004 niet opgenomen. Opnamen in Nederland of België gemaakt krijgen extra waardering evenals vogelsoorten die de laatste 15 jaar niet op de kalender gestaan hebben. De algemene voorwaarden en een volledige lijst welke dia's niet moeten worden ingezonden, kan men bij Wim Smeets per briefkaart of per e-mail aanvragen.

■ Wim Smeets, Bachlaan 111, 3752 HG Bunschoten, (033) 298 31 47, e-mail: smeets.foto@hetnet.nl